

L' IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES D' UNA SOCIETAT DE MALLORQUINS

Sonará cada dissapte, si té vent á sa flauta, per dos céntims.

¡NO TENIM AYGO!

II.

ES POU DE SA RECONADA.

Es qu' ignoravan d' hont vénen, per hont passan y quin gust poden tení ses aygos que bevem á dins Ciutat, si pogueren llegí sense vomitá s' article anterior, ja saben qualque cosa si no tot de lo que mos importa sebre sobre aquest assumto capital.

Barbé piadó fa sa nafra pudenta; es hora de dirho molt fort, y de demostrarhó ambs fets y proves prácticas. Ses aygos de sa *Pont de la Vila* son de ses més xerèques, a natura; y sense dupte son ses més enverinades entre totes ses que se beuen á Mallorca. Axò no hu sab qui no hu vol sebre, per ase que sia.

Ses faves y ciurons, monjetes y fasols no hi volen coure; es sabó hey fa grumayons y no fa neta sa roba; es seu gust es terrós demunt sa llengo; y es ventrey la pren perque hey está avesat y no n'hi donam d'altra. (a)

No basta tot axò. S' aqueducte, que nomenam síquia de la Ciutat, está en condicions que, avuy en dia, just poden dispensarse á un canal per regadiu. (b) A bandes soterrada y difícil de regoneix; la major part descuberta; femé y lloch comú de cap á cap.

No volem fé cárrechs á n'es qui s' en cuydan: suposam que els es impossible evitá abusos que rares vegades se castigam amb rigor.

Un altre temps reigian unes ordenances mes severes. Es *Capítols de la Casa*

(a) Sabem que dia 5 del corrent á s' Academia de Medicina y Cirugia, dos *Socios* s' ocupàren d' aygos. Farem mèrit des seus profitosos trabays, qaant venga s' hora.

(b) S' article 210, de ses novés y flamants Ordenances municipals de Palma diu: *Se prohibe lavar ropas, arrojar basuras, bañarse y hacer nadar perros y otros animales en las fuentes públicas ó en las acequias llamadas de la Ciudad ó d' en Baster y en general todo lo que pueda enturbiar ó malear dichas aguas.* ¿Se cumple aquest article?... Tenim ganes de posá unes mitjes sóles á n' aquestes Ordenances.

y *Collegi de l' Horta*, cantavan que es un gust: escoltaune uns quants:

18. *Que ningun hom ne ninguna persona no gos gitar ninguna sutzura prop la sèquia de la Ciutat, sots pena de 10 sous.* Llavò 10 sous eren 100 lliures; ara es munts de fèms que se fan á dèu passes, ja están llun.

20. *Item que ninguna fembra pública no gos anar de dia ni de nit fora la Ciutat per la sèquia, sots pena de 10 sous.* Llavò no hi devia haver un *cèrt cassino* entre es primé molí y sa torre des Rellotje.

31. *Item que nul hom ne ninguna persona de qualsevol lley estament de condició sia no gos ne degue abeurar ó pasturar ningun bestiar gros ne menut entorn la sèquia de la Ciutat, sots pena cada vegada de 20 sous.* Entorn vol di ni p' es costats, ¿sentíu?

34. *Item que ningun moro ni jueu no gos acostarse á la sèquia de la ciutat fora de les portes, sots pena de dèu lliures; é si pagar no les porá que estigue cent jorns á la presó; é lo moro si pagar no les porá que reba cent azots, á coneguda del Siquier.*

¿Que paupas? Tot axò per pò de que aquella familia enmatzinás ses aygos. Si ara haguessim de mirá tant prin, sa presó estalaria plena, y tot lo dia mos as-sotariam.

Y entrem á dins Ciutat.

¿No heu tengut ocasió de veure may aqueix budellam entremeliat de canonades y síquies que com á cuchs de tota gruxa se cualcan, y traspasan y revinclan, per devall es dolents empedregats des carrerons y de ses placetes d' aquesta moruna capital?

¿No heu vist sa terra humida, es fanch pudent, sa mescla corrompuda que trèuen es picapedrés quant refán ó adoban una canonada?

¿No vos heu temut que *Na Pastera* (sa síquia comuna que replega ses aygos de ses clavegueres, y altres serigòts) trescola per totes ses seues juntes y mescla sa llecò amb ses aygos netes que noltros ne feym brou per bons y per malalts?

Si un forné, vé es cas que mescla arena ó amidó agre á ses farines, no

mancan manascals salariats que les analisan, ni alcaldes que los posan munta.

Si una pescadora ó carnicé venen peix pudent ó carn estentissa, los ho fan tirá dins un' avench; ó axí está ordenat.

Y ¿quí vigila per que s' aygo que bevem no sia un such de mil sustancies asqueroses, nociu á sa salut des poble?

¿Qu' han fet es pares de la patria que deurian vetlá p' es benestar y bon profit des seus administrats?... Se trèuen es cambux y se gatiñan sobre un regalim de vi que diuen si era ó si no era entrat de contrabando, y arman una música, y se sempentetjan per agafá ses vares, y renuncian de per riure, y dexan veni'l temps.

¿Qué fan ets homos de possibles, que pretenen resoldre tota casta de problemes, demunt un canapè fumant y tanyant sayos?... Cabilan á veure quina nova Societat establiran, cuyes accions, abans de está estampades, se cotizin á doble preu per prima, y fan es seu negòci.

¿Qué fá es poble que paga es dret de fé cistèrnes y de rebre aygo corrompuda, y que s' enmalalteix moltes vegades per aquesta causa?... Oh! es poble va a veure es toros, y es cans de bou, y quant arriba es dia de fé retgidós, fart de *sufragis*, desenganat de tanta farsa indigne, dexa que sa seua *papeleta* s' en entri tota sola dins ses urnes, ó sino, s' en torca *el señor onclo*.

Ja 'n sent molts que diuhen: Oh! axò es molt estremós; sa Prens local s' ha ocupat d' aqueixa questió amb gran insistencia; s' Ajuntament de Palma ha ubert un pou á dalt sa *Reconada de Santa Margalida*... ell volen forada en mitx des Mercat... ell ara tapan un gran ajujup devés la Seu... ell compra tantes...

Aquí vos esperava.

Es veritat que, qui més y qui manco, tots es diaris mallorquins han donat tunda sobre assumto d' aygo; però no n' hi ha hagut cap que l' haja tractat á fondo, com se requereix y es necessari, esposant s' estat exacte de la cosa, amb tota sa seua estensió y tristes conseqüencies. No basta encarregá á sa comissió de ses tronetes que la repartesca

per igual; no basta cantussá ses lla-mentacions de Jeremies; ni ompli de gois y d'alabanses á n'es qui feren dú una barrina per dotze mil reals, que no sérveix de res, y, dat es cas, aquí s'hauria construida milló.

¡Es depòsit de devés sa costa de la Seu! Voldriam veure lo que costa; ¡axò sí! s'haurá construït amb una eesalació. Y no frissém, que aquí mos torbaim molt per fé ses coses útils; però per regla general, mos surten esgarrades.

Y ¡que'n dirém des pou inagotable de *Sa Reconada*? Respectam sa bona intenció des seus autors, un d'ells facultatiu y amich de L' IGNORANCIA.

Però, una pregunta: Quant se logrará estreure d'aqueix pou trenta metros cúbichs d'aygo cada dia, que per axò haurá de ser molt fort y cremaran uns quants kilos de carbó de pedra; (c) aqueixa aygo ¿s'ha de tirá dins sa síquia des carré de Sant Miquel y s'ha d'espargí per dins s'entruñellat de canonades que ja tenim descrites?

¿Y no s'ha calculat (per axò no importa taula de llogarismes) que de s'aygo qu'entra per *sa Reconada* tant sols s'en aprofita una tercera part, perque ses altres dues se perden per sobrants y foradins y empenes mal tapades, y clivells y cruys y mil vessants que es impossible numerar?

Es dí que d'aqueix pou se podrán aprofitá sobre uns deu metros cúbichs d'aygo, *ad maximum*; sa que se necessita per posarne quatre pams dins una cisterna casolana mitjansera. Y axò, en tení sa máquina posada, que lo que es per ara, estam enrera per podé dí: ¡já tenim la Seu plena d'ous!

Sa máquina y sa bomba.....

Se diu qu'han consultat y tot, un enginí aleman ó no sabem d'hont.

¡Ignorancia mallorquina! Ara es s'ho- ra qu'es qui han estat pensionats per estudiá y aprende á ses esposicions uni- versals de París y de Viena, trèguen tot s'estam. ¿Ni un catálogo de homes varen replegá, per, quant vengués un cas axí, podé fer un servici á nes seu país dantlos un bon consej y sa direc- ció d'una fàbrica estrangera? (d) Y ¡cap d'ets arquitectos, enginés, ó mestres d'obres de la casa, han considerat bas- tant inteligents per consultarlos sobre sa máquina més apropiada en aquest cas? ¿Y encara se tracta de obrirne més de pous.....?

Empremmos de ses sínies que hey ha

(c) Es pou de s'Estació de Palma dona per terme medi de 15 á 18 metros cúbichs d'aygo cada 24 horas, havent de treure'la en tres vegades, perque á ses 4 horas de bomba se troba casi axut y en necessita altres 4 per posarse á n'es seu nivell.

(d) Moltes Diputacions provincials d'Espanya, á mes d'enviá un Comissionat (com fé sa nostra molt acertadament y amb una persona dignísima) subvencionaren alguns joves distin- gits perque perfeccionassin ets seus coneixe- ments en benefici propi y des seu país. Aquí s'ha fet lo que s'ha sabut; pero, en rams d'Ex- posicions y respecte d'altres matèries, podem dí, á vegades, que es sebre no ocupa lloch.

per dins Ciutat d'en temps des moros, já que de *cadufos* en tenim tants de fets, y per molts que s'en rompan iro los acabarém; y en quant á bestia per ro- darhi,..... podem creure piadosament que dins Ciutat en trobarém molt més des necessari.

UN TROBADO D'AYGOS.

GOIGS

DEDICATS Á N' EL GLORIÓS SANT CRISTÓFOL.

*Sant Cristófol gloriós
Gegant casi omnipotent,
Dau s'espatla piadós
A n'es nostro Ajuntament.*

Sapat sou y forsarrut
Que duys un fassé per vara,
Y feys de *tatà* y de pare
A n'el Bon Jesus menut;
Carregat no 'us heu retut
Devant un riu caudalós
Y anau contra sa corrent;
*¡Dau ajuda piadós
A n'es nostro Ajuntament!*

Mirau que fá lo que pot
Treguent forses de flaqueza;
Emperó en sa seua empresa
Es Govern li ha dat capot.
Ja perillan prende es trot
A ca-seua es retgidós,
Tot seguit y tot rebent;
*¡Sant Cristófol poderós,
Aturau s' Ajuntament!*

Ells que s'han sacrificat
Dexant tots ses seues eynes,
Es negócis y ses feynes
Per servir á la Ciutat;
Ells que apenes s'han penjat
Es floc,.... ¡Axò es dolorós!
No'u comprén es qui no'u sent.
*¡Sant Cristófol generós,
Conservau s' Ajuntament!*

Vos promet, de vuy envant,
En lloch de menjá pambòli,
Menjá figues amb ayolí
Es dia des vostro sant,
Si vos, ja que sou gegant,
Fésseu crexe un pain ó dos
A tothom, baile ó tinent;
*¡Sant Cristófol poderós,
Elecau s' Ajuntament!*

Li podeu fé favors grans,
Y bons conseys li dariau
Vos, que á s'aygo no temiau,
Y posáveu es peus plans.
Ja no bastan homos nans
Per treurel d'encalladós
Ahont travela, á tot moment;
*¡Sant Cristófol piadós,
Menau dret s' Ajuntament!*

Si li sabésseu trobá
Qualcú qui 'l tregués d'apuros,
Dexantli cinch cents mil duros,
(Amb un pacte, á no torná;)
Ell vos sabria axecá,
Ajutat p'es tenedós
De bonos, un monument:
*¡Sant Cristófol, pagau vos
Lo que deu s' Ajuntament!*

*¡Sant Cristófol gloriós
Ja podeu está avinent;
Que sols un gegant com vos
Pot salcá s' Ajuntament!*

F. Y O.

XEREMIADES.

«TROSSOS ESCUYITS DE LITERATURA MO- RAL Y EXEMPLAR.»—Baix d'aqueix títol pensam replegá sa farramalla de *suellos* y *gacettes* que cada dia llegim estam- pades en *forasté* demunt es diaris ma- llorquins.

Es una llástima que 's gran caudal de noticies y comentaris que mos donan sobre matrimónis mal avenguts, bre- gues de *semifuses*, escándols de gent abeurada, etc., etc., se pèrden emboli- cant fidèus ó *calderilla*.

¡No señó! Per qualche cosa es seus escrivents duen s'alta y baxa, sa nota y s'estadística des veynats des carré d'en Camaró, y de ses *sirenes* des Mer- cat.

Axò col-leccionat amb sa broma y amb sa sal que li pertoca, pot essé una crònica de costums mallorquines que mos ennoblirà devant ets estrangés que la llegescan.

Y es jovent matex que puja entre nol- tros, ¿que no tendrà un miray de bons y familiars exemples esplicats en forma narrativa clàssica?

Axí tothom está al corrent de lo que progressam.

Axí s'entén sa missió des modern pe- riodisme.

Y girant fuya, trobarém ahont se fan ses corant-hores.

* * *

Ja tenim companyia de comedia cata- lana en es Teatro-Circo Balear. Figura al devant d'ella En Gervasi Roca, con- sumat artista y director inteligent.

Fins ara no mos podem quexá. Casi cada vespre hem tengut funció nova.

S'altre dia feren dues comedies, una titulada *Tans caps tan barrets*, y s'al- tra, *De Nadal á Sant Estera*. Totes dues mos feren riure molt.

Peró s'Empresa des Circo que per- don: va fé una omisió inesplicable, no dedicant aquestes comedies á n'es dos derrés Ajuntaments qu'hem tenguts: sa primera á n'es *concejals veys*, que per

un no res movían, més renou, que parecia que la Sala s'envençava; y sa segona, á n'es *novells*, que encara sa *banda* nova no ls ha menats cap pich á la Seu, y ja reculan, y fan dents á n'es rollo.

Un altre pich, que hi pens s'Empressa, y que mos crega: hey ha un sou que goñá.

* *

—Ding, ding.....

—.....Rec, rec.

—Bon dia tenga.

—¿Qué volíau?

—Som pujada per dirli que tap totes ses finestres des seus pisos que miran dins es corral de sa mena botiga.

—Donat! pero, dona.....

—Vosté heu deu sebre, per axò, qu'es venguda un' orde de Madrit.

—Sí; emperó... axò está mal entés.

—Ja m'he consejada, per axò, vuy que les tap.

—Ydò, ara vos dich que no les vuy tapá. ¡Aquest ou si qu'es fresch! ¿Que no sabeu qu'hey ha finestres y finestres? Madó Sól-lera, digau á qui vos aconsaya que quant mon pare vos vá vendre sa botiga y es corral, jo ja hi feya bambolles de sabó per ses finestres; y que ses ordes que devallan de Madrit les han d'entendre abans d'aplicarles.....

—Haurem de dú un plet.....

—N'hauríem de dú molts; feyvos es conte que á Ciutat no hey ha cap casa que no'n tenga dotze de finestres que miran dins cá's veynat. A no ser que á Madrit vulgan que romanguem tots á les fosques... ¿No heu sentit dí may «á terra que vas, usansa que trobas?» Madó Sól-lera, anau, que vos han mal informada.

—Ydò, es *percuradò* que m'ho ha dit estava mal *intés*. Per axò, que no s'*desincomot*; y en llecencia seua, no res, estiga ho, perdon, bon dia tenga.

—Adios.

A n'aquexa dona l'han encamoramada y li han posat grins dins es seu cap. ¡Ja hem mogut bon cabermoni! Tants d'ases hey ha amb lletra com sense lletra.

* *

Temps enrera, un Batle nostro, dictá un' orde, privant es vendre aucells de tota casta á sa plassa de Santa Eularia, á escuses de protegi s'agricultura, y fé lo matex que fan á Alemania.

Ydò y ara, *mutatis mutandis*! Ara tenim *tinents* des batalló de la Sala que, á la mal' hora d'en sa nit, s'entreténen per dins Ciutat á aná á esbucá *nins de torteres*, justament quant aquestes reposan, cansades y mortes de dú busques á n'es niu tot lo sant dia.

Per doná es susto més complet, s'hi sol agregá qualque *retgiradò*; y devant, devant, hey sol aná un *ojeador* que, vist

de lluny, talment parex un cabo de serenos.

Una de ses derrereres exides va essé... ¿quant era?... foy! es vespre matex qu'en es Circo Balear feyan *La Dida*.

¡Bon exemple! Y sobre tot ara, qu'estam en temps de veda.

* *

No goñam per sustos.

Ara, que tot estava tan tranquil, resulta que en sa nit, devés ses quatre Campanes hey surt pò.

Hey han vist surtí qualque *flantarma* com un moragás, y *bubotes* que feyan oló d'aumesch.

No hi crech. Jo diria qu'axò es cosa de cualcú que va de contrabando, ó que vol fé mal á s' Ajuntament.

Sa gent poruga está alarmada. Uns diuen que *sa pò* vé pes camí des cementeri: altres, més fins de vista, preténen que vé de dins Ciutat.

Pagesos y hortolans que dematinada han de passá per aquell lloch, van á fé voltera: hey ha donetes y infants que no poden dormí, pensant en *sa pò*.

Bo sería que en passá per allá, *la Ronda* estás alerta: y també convendria que amb acertades disposicions el Seño Alcalde, ó algun des seus *tinents*, borras sa mala impressió y s'alarma qu'ha produhida aquesta *pò*.

* *

Mister Davis, constructor de ses locomotores des Ferro-carril de Mallorca, ha guañat es primé premi á s'Exposició internacional agrícola que se fá ara á Lóndres, per havé presentat un *vagó* amb tals condicions que serveix per trasportá á grans distancies, y embarcat y tot, bous y xots morts, sense que sa carn se descomponga. De manera que ets animals sacrificats á Nort-Amèrica, arribarán freschs y menjadós á qualsevol pòrt d'Europa.

A Mallorca, cada dia se fan miracles més gròssos qu'aquests, y sols no s'en parla.

Dexem aná es wagons des nostro Ferro-carril. Ses diligencies de Manacor, Inca, Binisalem, etc., traganen carn viva (de sers racionals s'enten), y l'arriban mitx torrada, ó casi casi cuyta. Si ets inglesos emprassen es nostro sistema, aplicat á n'es bestia bñut, abans d'escorxarló tendrian fet es *befteak*. ¡Brevetjera d'Inglaterra!

* *

—Mestre Antoni, ¿que no sabeu que s'en han duyta madó Rua á n'es Caputxins?

—¿Que m' dius! ¿y quina l'ha feta?

—Fiet, perque anava á captá; y ara heu han privat es qui comandan.

—No sé perque...

—Diu que u fan per polidesa: perque es forastés no vejan qu'á Mallorca hey ha pobres mendicants.

—¿Y que no n'hi deu havé, á fora Mallorca?

* *

Qu'ets atlots s'apedreguen, qu'es carretés flastomen, que ses placers se trèguen es cambux, qu'á ses tavernes baladretjen, y en es cafetins escandalisen; que ses bergantes... etc., etc.; amb axò ningú hey tendrá res que dí.

Pero es pobres captá,... á una Ciutat civilisada,... ¿qué dirian es forastés?

* *

Poden captá empleos, poden captá *va-res*, poden captá prebendes, poden captá estrelles, poden captá notes per fiys torpes ó esburbats, poden captá tot quant se vulga;... pero, ¡captá un bossí de pa, per amor de Deu!... ca! axò no estaria bé.

* *

A Sól-ler hey ha establí un Colègi per enseñansa de nines y al-lotes.

Onze Mestres, Mares Escolàpies, componen es professorat que l' dirigeix en tot y per tot, ja fá uns quants anys.

Sa casa qu'habitan construida aposta, té local, gran y espayós de sobra, per albergá alumnes internes. Jardins, dormitoris, iglesia própia; tot quant se puga desitjá, allá se troba. Es s'establiment de millós condicions y de més importancia que per enseñá atlots hey ha en tota Mallorca.

Ydò, bono; per axò mateix es que ha obtengut ménos protecció per part de ses autoritats y per part des pares y mares de familia.

Aquí tothom pot fé costura y esposicions. Dins cada carré veym dos lletresos anunciant *Col-legis*. Y quant vé es cas, no mancan alabances acaramullades.

¿Qui es que se recorda des Col-lègi de Sól-ler? ¿Qui l'ha visitat? ¿Qui sab si existeix?.....

Sól-ler té fama per ses *valentes dones*, y amb rahó; però hem de confessá que ses valentes dones que té Sól-ler vuy en dia, no son solleriques.

Axò de fé cara y batre á n'ets ignorants del dia, com heu fan ses onze Mares Escolapies, es feyna més fexuga que haverles amb sos *morus* de la costa. ¡Ja lu sabem noltros!

* *

—Don Toni, ¿no es estat á n'es café nou qu'han ubert?

—No seño: jo no n'he sentit dí res.

—Oh! sab qu'es de *polit*!

—¿Y gran?

—¿Si es gran? té edifici propi, y ell tot sol ocupa una illeta, tota una *manzana*.

—Será ben espayós,...

—Pensi que d'en terra fins á n'es terrat, tot es un salon. Y de més á més, per obsequiá es parroquians, sa música

des Regiment va á tocarhi dos pichs cada setmana, demunt aquell terrat.

—*Hombre!* axò serà cosa d'anarhi. ¿Devés ahont cau?

—Jo ley diré: ¿sab es Born, á ma es-querria com pujam?... Ydò, just allà matex: ¡devall es cadafal!!

PERE MATEU.

EN TEMPS DE VEDA.

(IMITACIÓ.)

Don Juan y Don Ramon
Venian de la cassada;
Don Juan anava á peu,
Don Ramon, demunt un ase.
Un poch ántes d'arribá
A Ciutat, se separaren:
Don Ramon entrá pes Moll;
Allá es *punxes* l'aturaren.

Tan bon punt hagué arribat,
Don Ramon bota de s'ase;
Sa mare, que'l veu veni,
Ja devalla dins s'entrada:
—Qu'es que duys, mon fill Ramon?
¿Com vos ha anat la cassada?
—Mumare, no'm diguen res:
¡Mal fessen uy aquells lladres!
—¿Que teniu, mon fill Ramon,
Que veniu color mudada?
—Mumare, ¡duya perdius,
Y les m'han decomissades!
—¡Oh, malhaja el *punxa* aquell
Que'us ha fet tal engallada!
—Mumare, no fletomeu;
No m'en tornaré fé altra.

Entre jo y es meu ca mè,
Set perdius hem agafades:
De parat, n'he mortes tres,
Y á n'el vol, ses altres quatre.
Com he estat en es *consums*,
M'en han fetes tres *sauvatges*:
Amb ses altres, m'en he omplit
Es capell y ses butxaques.

Abans d'abeurá s'aset,
Dauli mitx aumut de faves;
A n'es ca, li donaréu
Unes sopes escaldades.
Si demanan ahont som,
No diguen res de cassada:
Jo seré á n'es *Cassinet*
Amb sos quatre camarades,
A parlá des cassadós,
Des qui fan qualche escapada,
Y á cridá contra tothom
Qu'infringeix sa lley de cassa.

TÓFOL GARRIGUÉ.

COVERBOS.

Aquí teniu un nou sistema per entrá vi dins Ciutat, sense pagá dret de portes, y lo qu'es més, sense perill de que es vi fassa regalim p'en terra. Es inventat d'un pagés lluchmajoré.

A sa porta de Sant Antoni:

—Germá, ¿ahon anau amb aquest bótíl de ví?

—Foy! á dins Ciutat.

—Heu de pagá catorse céntims per entrarlo.

—Vos em deveu prende per un altre: jo ja 'l som pagat á ses Enramades.

—No importa: lo que vos dich heu de pagá.

—Y si no...

—Sino, no l'entrareu.

Es pagés roman una estona concirós, y llavó s'esclama:

—¿Que no l'entraré, deys? Ara 'u vorém. Lo que s'ha d'empenorá, que 's venga. ¡No 'l pagaré jo dos pichs!

Y amb axò, se posa es bótíl á n'es cap, y... glec, glec, glec,... fins que n'hi ha gota.

Es *punxa* roman sense paraula; mentres qu'aquell *aygodé*, torcantse es morros amb sa manega de sa camia, travesa es pont, girantse derrera, y marmulant:

—¿Ay, sí? Ja 'm vendrás derrera amb un pa calent.

* *

—No 'm sé esplicá, (deya un forasté) es gran despatx que ténen á Mallorca ses màquines de cosí.

—Molt senzill, (respon un ciutadá); ¿no veu quanta gent hey ha entre noltros que no més s'ocupa en *tayá sayos*? Ydò! ja qu'están tayats, cualcú los ha de *cosí*.

* *

Una vegada, era un señó Vicari que ecsaminava de doctrina, á un al-lot de casa pobre, ahont hey solian tení sempre tres ó quatre cans de bou.

—¿Quants de Deus hey ha?

—Un.

—¿Y que no podrian essé dos?

—..... No señó.

—¿Y per qué, en lloch d'un, no n'hi ha d'haver dos?

S'at-lot, no sabia contestá, y á sa tercera volta que 's Vicari li fé aqueixa pregunta, li amollá mal humorat y com qui tira el *resto*:

—¡Perque s'aferrarian!

¿Que hi torn, señó Vicari, á essé profidiós amb un al-lot qu'ha *estodiat Teología* per entre cans de bou.

* *

—¡Huey, Sen Biel! ¿quin señal per Ciutat? ¿quin vent vos ha duyt?

—¡Ja 'u veys, mestre Bernat! fugim de fam y de miséri.

—¿Qu'hey ha res de nou?

—Desgracies una derrera s'altra. ¿Sabheu aquella mula jove que vatx comprá fa poch?... Ydò, li pegá una maldeventrada, y *el bon Jesús la s'en ha duyt*. Llavonses, per afegitó, sa dona qui *s'es morta*, ara quant acabávem de segá. Tench s'atlot majó malalt, y esper que's

muyra ó que s'adobi, per anarmen á Mahó á cercá jornal.

—Vos compatesch, Sen Biel. ¿Y qu'está molt mal es vostro fiy?

—Es metge diu que té una *pelmania*, y ahí li fé posá dos *filipirmes*. Ell diu que si pren per bé,... anirà bé; pero que si pren per mal, 'nirà mal.

—¡Qu'hem de fé! per ventura s'adobará. Bones tardes, Sen Biel. *Déu fassa qu'el bon Jesús no sia res...*

—Ell no 'u serà, *si Déu ho vol*.

* *

Ja está á la crema.

Ja crema á n'es vert.

Modismes mallorquins que volen dí qu'una cosa s'acaba.

Provenen de sa costum que hi havia d'encendre una candela, amb so cul pintat de vert, just á s'hora en que se havia de rematá sa finca que encantavan públicament. Assuxí que sa candela s'acabava, apagantse es ble dins es cul vert, s'adjudicava á n'es qui havia pujat sa dita més amunt.

EPITAFI.

CRAS.E IGNORANTIE VICTIMA,
PRÆCLARUS CAPELLANUS MANACORENSIS
HIC JACET

QUI CUM AFINASSET FADRINAM
PORTANTEM SABATIBUS BLANQUIS,
MUSCA PUJAVIT EI SUPER NASUM,
ET «¡VADE RETRÒ!» CLAMANS,
COMBREGARE EAM
CUM SCANDALO POPULI
RECUSAVIT.
ET IPSO FACTO,
SUBITO MORALITER OBIT.
GARRAFALIS STULTITIA EJUS
R. I. P.

GAVATXOS TELEGRÁFICS.

London 10 July.

(Rebut per via d'un esparray.)

The cable telegraphical of Mallorca at Ibiza continued in statu quo, or parlant in mallorquinbis, sta in la, com sa jaya Miquela. The temps is money.

XIRBIS, WERIGUT ET C.º

12 JURIOL DE 1879.
Estampa den Pere J. Gelabert.